

Femke Vogelaar – promoveerde in december 2020 aan de Vrije Universiteit Amsterdam als buitenpromovenda op onderzoek naar het gebruik van landeninformatie in de asielprocedure.

Voor de één een promovenda, voor de ander een migrant

In Nederland ben ik gepromoveerd aan de VU Amsterdam op het gebruik van landeninformatie bij de beoordeling van een beroep op internationale bescherming. In Nederland ben ik geen migrant. Al heb ik mij als Limburgse uit het diepe Zuiden boven de rivieren in Nederland wel vaker misplaatst gevoeld. Zeker wanneer mij tijdens mijn rechtenstudie aan de Universiteit Leiden werd medegedeeld dat ik Algemeen Beschaafd Nederlands moest leren praten omdat ik anders nooit advocaat zou kunnen worden. Of toen ik bij VluchtelingenWerk Nederland (al grappend) werd voorgesteld als de nieuwe beleidsmedewerkster die was aangenomen in het kader van het diversiteitsbeleid.

Met mijn verhuizing naar België in 2009, waar ik van té Limburgs naar té Hollands ging, ben ik wel officieel migrant geworden. Afgezien van het Belgische minderwaardigheidscomplex ten opzichte van Nederlanders, heb ik mij nooit echt migrant gevoeld. Ook niet toen wij vervolgens naar het Afrikaanse continent vertrokken of in Australië woonden. Het woord expat is wel eens gevallen, geen heel politiek correcte term als je beseft dat deze enkel wordt toegepast op een bepaald soort bevoorrechte migrant. Ik kan relatief gemakkelijk het ene land voor het andere land verruilen en ik ben in staat om mij goed te mengen in de plaatselijke bevolking. ‘Jullie zijn anders (dan andere migranten),’ krijgen we vaak te horen. Maar ik

ben de grootste gelukszoekster die er bestaat. Migratie bracht mij de mogelijkheid van promoveren, als buitenpromovenda. Een kans op een eigen interessant project in een situatie waar ik niet altijd legaal zou mogen werken. Mijn interesse in Landeninformatie werd in Nederland gewekt, mijn onderzoeksvorstel is tot stand gekomen in Gent en op punt gesteld in Pretoria, waar ik ook mijn eerste artikel schreef. Het inhoudelijke onderzoek heb ik voortgezet in Brisbane en mijn proefschrift heb ik in Klerksdorp afgemaakt en online verdedigd.

Mijn onderzoek bracht mij discipline, een kader waarin ik aan mijn eigen persoonlijke ontwikkeling kon blijven werken en een bijdrage zou kunnen leveren anders dan in de vorm van ‘mama zijn van’ of ‘vrouw zijn van.’ Het was een van de weinige aspecten in mijn leven die ik kon beheersen, in een fase die vaak hectisch en chaotisch was. Zelfs met het juiste paspoort is migreren niet altijd de gemakkelijkste weg. Zeker niet als je drie kleine kinderen moet opvoeden zonder ondersteuning van familie en een echtgenoot die hard moet werken.

Mijn interesse in het onderwerp werd in Nederland gewekt, het onderzoeksvorstel kwam tot stand in België, het onderzoek werd voortgezet in Australië en het proefschrift heb ik verdedigd in Zuid-Afrika.

Wel is het contact met collega’s in het veld erg beperkt als je buitenpromovenda in het buitenland bent – een groot gemis. Tijdens mijn promotietraject had ik slechts elke paar maanden contact met mijn promotoren via Skype. Online contact buiten mijn promotoren bleek erg moeilijk. Het coronavirus heeft daarin positieve verandering gebracht. De pandemie heeft mij de mogelijkheid geboden om de resultaten van mijn onderzoek alsnog via verschillende online platforms te verspreiden.

Ik ben optimistisch dat mijn belangrijkste boodschap is gehoord: Landeninformatie dient meer benaderd te worden vanuit het perspectief van de beslismedewerker en er moet meer aandacht uitgaan naar de beoordeling van de bewijswaarde van landeninformatie. Ik heb ook interessante feedback gekregen die perspectief biedt voor een volgende project. Helemaal in Nieuw Zeeland.

In 2021 worden de columns geschreven door promovendi en onlangs gepromoveerden in het migratierecht.